

۲۰۱۷/۰۷/۰۴

پوهندوی آصف بهاند

د بنونیز نصاب بدلون

که تشي خبرې

لومړۍ برخه

«د افغانستان بنونیز نصاب ته له سره کتنه کېږي» په دې اړوند په مستند ډول د ځینو ستونزو یادونه او د حل له پاره یې څو وړاندیزونه:

زموږ په هیواد او ټولنه کې د سواد او پوهې د کچې د ټیټوالي په وجه د ژوند په هره برخه کې گڼ شمیر ستونزې رامنځ ته شوي او نورې هم رامنځ ته کېږي. له ټوپکواکۍ نه مخکې هر گوند او هره ډله چې واکمنه شوې، هڅه یې کړې چې د خپل طرز تفکر له مخې تعلیمي نصاب برابر او عملي کړي.

د چپي واکمنۍ له پای ته رسیدو وروسته، کله چې بنې لاسي پښتگان له خپلو ټوپکونو سره واکمن شول، دوی هم هڅه وکړه چې هر څه د خپلې ایډیالوژۍ له مخې عیار کړي، له هغې ډلې نه د معارف تعلیمي نصاب؛ خو له تیرو تجربو سره یې توپیر دا و چې د دوی په راتگ سره د تنظیمي ډلو او گوندونو د ډیر والي په وجه نه یوازې په تعلیمي نصاب کې، بلکې د ژوند په ټولو برخو کې په تیره اداري، سیاسي او نظامي برخو کې دومره گډوډي را منځ ته شوه چې په خپله له دوی نه هم لاره ورکه شوه چې څه وکړي.

کله چې د بنونیز روزني وزارت له لوري د نویو درسي کتابونو د برابرولو پروگرام پیل کیدونکی و، بناغلی حنیف اتمر د بنونیز روزني وزیر و، څه قلموال یې په هیواد کې دننه او له هیواد نه د باندې سره په نښه کړل او له بیلابیلو لارو نه یې اړیکې ورسره ټینګې کړې، څو ک یې وغوښتل او څو ک د بیلابیلو دلایلو له مخې پاتې شول، چې یو په کې زه وم.

ما چې د پوهنتون په کچه د درسي کتابونو د لیکلو تجربه لرله او د شپيتمې لسیزې د پیل په کلونو کې مې شپږ درسي کتابونه لیکلي و او د کوچنیانو له روان او بنونیز روزني سره مې د آشنایي تجربه ځکه لرله چې د کوچنیانو ادبیات تر سر لیک لاندې مې یو کتاب لیکلی و او په دې برخه کې مې د خپلو مطالعاتو په پایله کې گڼ شمیر مقالې هم لیکلي او خپرې کړې وې، نو کوم خواخوږي دوست د درسي کتابونو د لیکوالو او برابرانکو په لست کې زما نوم هم ورکړی و.

ما سره هم د بنونیز روزني وزارت له کوم آدرس نه یوې میرمنې درې ځلې تیلیفوني اړیکې ونيولې، هغې میرمنې له ما سره داسې خبرې کولې لکه زه یې چې زر خرید نوکر یم او دا مې د کور دمزدورۍ له پاره استخداموي، وروستی پوښتنه یې له ما نه دا وه چې ته په ښمارک کې څه کار کوي؟

ما لکه کلک راستګوي ورته و ویل چې زه په فزیکي کار لګیا یم او د یوه بنوال دنده تر سره کوم. د دې جملې په ویلو، له ما سره غږیدونکې میرمنې یو څو جملې راته و ویلې، له هغو جملو نه زه داسې پوه شوم چې دې میرمنې پر ما باندې د کابل ښاروالۍ د جاروګش گمان وکړ، بیا نو میرمن لاره چې لاره.

وروسته له هغه نه هم زه مایوسه نه شوم او د تعلیم د نهضت د یو فعاله غړي او د نوي نسل د روزلو د ډیر فعاله او زړه سواندي غړي په توګه مې خپل کار ته دوام ورکړ او د کوچنیانو د ادبیاتو په برخه کې، د مطالعې د نهضت د پراختیا له پاره او په ټول هیواد کې د تعلیم د عامیدو په غرض مې په لسګونه مقالې ولیکلې او خپرې مې کړې، خو د دغو کارونو په ترڅ کې مې چې څومره بښګڼې او ستونزې په نښه کړې، نه چا غوږ پرې وگراوه او نه هم چا ولوستلې.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: د لیکني د لیکنيزې بنې پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

کله چې د ښوونې روزنې وزارت د درسي کتابونو پروگرام بشپړ شو، د هر درسي کتاب له پاره يو لارښود کتاب هم برابر کړای شوی و، کتابونه چاپ شول په ميليونونه نه، بلکې په ميليار دونه ډالر پرې ولگيدل. کله چې ښاغلي فاروق ورک د ښوونې روزنې وزير و، دا درسي کتابونه ټول د ښوونې روزنې وزارت په ويبپاڼه کې آنلاين شول.

زه هم د همدې مسلک د يوه شاگرد، لاروي او مينه وال په توگه ورته کيناستم يو کال او څو مياشتې مې ور ته وقف کړې او دا ټول کتابونه مې خپل شخصي آر شيف ته را کاپي او خوندي کړل، د يو نيم کتاب مطالعه مې هم وکړه او په عملي ډول پوه شوم چې څومره ستونزې او تير وتني په کې دي.

دا لاندي [ليست](#) د معارف د وزارت د پښتو برخې د درسي کتابونو صنف وار فهرست دی:

لوړمې ټولگې	دويم ټولگې	دريم ټولگې	څلورم ټولگې
دیني علوم	دیني علوم ح	حسن خط	رسامی هنر
پښتو	دیني علوم ج	پښتو	ساینس
ریاضی	پښتو	دیني علوم ح	انگلیسی
مهارتونه	ریاضی	دیني علوم ج	پښتو
رسامی هنر	رسامی هنر	رسامی هنر	اجتماعیات
حسن خط	مهارتونه	مهارتونه	حسن خط
	حسن خط	ریاضی	دری
			دیني علوم ح
			دیني علوم ج
			ریاضی

پنجم ټولگې	شپږم ټولگې	اووم ټولگې	اتم ټولگې
پښتو	دیني علوم ح	عربی	ریاضی
دری	دیني علوم ج	م. مدنی	عربی
انگلیسی	انگلیسی	حرفه	بیالوژی
اجتماعیات	ریاضی	رسامی هنر	پښتو
دیني علوم ح	پښتو	بیالوژی	جغرافیه
دیني علوم ج	رسامی هنر	پښتو	م. مدنی
ساینس	ساینس	جغرافیه	دری

د پاڼو شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

ریاضی	دری	دینی علوم	دینی علوم
رسامی هنر	اجتماعیات	انگلیسی	انگلیسی
حسن خط	حسن خط	ریاضی	تاریخ
	تجوید	رسامی هنر	تجوید
	تاریخ	تجوید	تجوید
	فزیک	حرفه	حرفه
	کیمیا	فزیک	فزیک
	دری	کیمیا	کیمیا

نهم ټولگی	لسم ټولگی	یوولسم ټولگی	دوولسم ټولگی
ریاضی	انگلسي	انگلسي	دینی علوم
عربی	بیولوژی	بیولوژی	تفسیر
انگلیسی	کیمیا	کیمیا	پشتو
بیالوژی	کمپیوتر	کمپیوتر	انگلیسی
پشتو	فرهنگ	فرهنگ	تاریخ
جغرافیه	دری	دری	جغرافیه
م. مدنی	جغرافیه	جغرافیه	ریاضی
دینی علوم	جیولوژی	اسلامی تعلیمات	دری
دری	اسلامی تعلیمات	تفسیر شریف	بیالوژی
تاریخ	تفسیر	تاریخ	کیمیا
رسامی هنر	تاریخ	ریاضی	فزیک
تجوید	ریاضی	پشتو	
حرفه	پشتو	فزیک	

د پانو شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلېکنې د لېکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

د افغانستان د ښوونې او روزنې وزارت تعلیمي نصاب (پښتو - دري، له لومړي ټولگي نه تر دولسم ټولگي پورې) د کتابونو شمیر دوه سوه اته شپینو (۲۶۸) ټوکو (عنوان) ته رسېږي. یوسلو څلور دیرش (۱۳۴) یې په پښتو برخه کې او یو سلو څلور دیرش (۱۳۴) یې په دري برخه کې دي، توپیر یې دا دی چې د دري برخې، په نهم ټولگي کې شپاړس عنوانه کتابونه دي او د پښتو برخې په نهم ټولگي کې پنځلس عنوانه کتابونه دي، دغه راز د دري برخې دولسم ټولگي کې لس عنوانه کتابونه دي او د پښتو برخې په دولسم کې بیا یولس عنوانه دي.

لومړی: خو باید دې موضوع ته پاملرنه وشي چې دا مضامین چې کوم ښوونکي تدریسوي، د هغوی ژوند او روان څنگه دی، تر کومې کچې پورې زدکړې لري، مسلکي دي که اماتور یا معاش اخستونکي، په مورد نظر مضمون کې چې تدریس یې دوی ته سپارل شوی وي، زدکونکو ته څه ورکولای شي که نه؟ او نورې ډیرې پوښتنې.

دویم: دا چې هلته چې د هر ټولگي د مضامینو شمیر او تنوع ته پام وکړئ، هیڅکله یو کوچنی، زلمکی او یا هم زلمي د دې کتابونو د لوستلو او زده کولو له بوج او بار څخه نه شي وتلای. د هر ټولگي په نصاب کې دوه، دري مذهبي مضامین ځای کړای شوي دي. د ساري په توگه د همدې تنظیمي یا ټوپکي گډوډی له مخې که اهل تسنن د فقه حنفي په نامه یو څه په تعلیمي نصاب کې ځای کړی دي، نو اهل تشیع د هغه په څنگ کې د فقه جعفري مضمون خامخا ایښی دی او بیا بل یې تعلیمات دیني او بل یې قرآن کریم او بل یې تجوید او...

نو چې په هر ټولگي کې دومره دیني مضامین یو شاگرد ته تدریس شي او دا مضامین هم داسې کسان ور ته تدریسوي چې یا د ایران له قم نه راغلي وي او یا هم د پاکستان له کومې مدرسې یا جومات نه، نو هغه شاگرد به څومره د خپل وطن ملي گټو ته وفا داره وي او...

په دغسې یو چاپیریال کې څنگه له یو ځوان زده کونکي نه چې دولس کاله همدا د جنت، دوزخ، ثواب او عذاب کیسه ورته و ویل شي، توقع لری چې په بله لار به لار نه شي، څنگه به هغه نه طالب کیږي، څنگه به هغه نه افراطي کیږي. دغسې یو تعلیمي نصاب شاگرد هغه افراطیت ته ور کشکاري چې عیني بیلگي یې یو وار نه په زرگوني ځلي لیدل شوي دي او همدا اوس دا پروسه روانه ده.

د لومړۍ برخې پای